

MARKUS VARESVUO

ammattiluontokuvaaja, lintukuvaaja

markus.varesvuo@lintukuva.fi

040 5033831

Olen syntynyt ja asunut Helsingissä. Aloitin lintujen tarkkailun 11-vuotiaana, ensimmäinen havaintovihko on edelleen tallessa. Valokuvaus tuli elämään jo teini-iässä mutta varsinaisesti intouduin opettelemaan ja harrastamaan valokuvausta parikymppisenä. Kouluttauduin kauppatieteiden maisteriksi ja tein parikymmentä vuotta töitä liikemaailmassa kunnes vuonna 2005 ryhdyin kokopäivätoimiseksi ammattiluontokuvaajaksi toimittuani vuosia puoliammattilaisena varsinaisen työni ohella. Sittemmin olen kirjoittanut reilusti yli tusinan kirjoja, mukaan lukien yhdessä Jari Peltomäen ja Bence Mátén kanssa kirjoitetun Lintuvalokuvauksen käsikirjan.

Nuorena kilpailin urheilussa SM-tasollakin ja sama kilvoittelun ilo saa ottamaan mittaa omista kyvyistä myös luontokuvakilpailuissa, joista on vuosien saatossa herunut lähemmäs sata palkintoa. Kirkkaimmiksi koen saavutukset luontokuvaajien "Oscareissa" eli (aiemmin BBC) Wildlife Photographer of the Year -kilpailussa vuonna 2022, Fotofinlandiassa 2018 ja World Press Photon luontosarjassa 2013.

Päävoittojen putki aukesi heti ensimmäisessä kansainvälisessä kilpailussa vuonna 2003, josta alkoi monipuolinen yhteistyö erilaisten ulkomaisten, luontokuva käyttävien toimijoiden kanssa. Siitä alkoi myös tieni kansainvälisiin kuvatoimistoihin kuten mm. Nature Picture Library (ent. BBC Wildlife arkisto), Minden Pictures, Agami.

Ensimmäistä seurasi päävoitot saksalaisessa Glanzlichter -kilpailussa, sveitsiläisessä Vogelwartessa, italialaisessa Oasiksessa ja kirsikkana kakun päällä huikea voitto Fotofinlandiassa 2018, jolloin luontokuva voitti kisan, sen ensimmäisen ja toistaiseksi ainoan kerran.

Isoja meriittejä ovat myös kakkossija maailman arvostetuimman lehtikuvakilpailun World Press Photon luontosarjassa vuonna 2013 ja Linnut-sarjan voitto saksalaisessa European Wildlife Photographer -kilpailussa 2010.

Kirjojani on myyty noin 150.000 kappaletta, joista kaksi kolmasosaa Suomen rajojen ulkopuolella. Kirjoja on käännetty kahdeksalle kielelle. Lintukuvauksen käsikirja työstettiin kustantajalle luovutettavaksi materiaaliksi Utössä talvella 2010–2011, ja siitä on tehty versiot englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja kiinaksi. Kirja oli ilmestymisvuonnaan 2011 Tieto-Finlandia-finalisti.

Kuviani käytetään luonto- ja oppikirjoissa sekä lehdissä Suomessa ja maailmalla. Olen myös urakoinut kymmeniä näyttelyitä sekä pienemmälle yleisömäärälle kuten Utön saarella ja Söderskärin majakalla että kymmenille tuhansille kävijöille mm. Inarin Siidassa ja Vuohijärven luonto- ja kulttuuritalossa.

Taulujani on ollut esillä Galleria Saimassa Ullanlinnassa, Galleria Karajassa Inkoossa, Tukholman suurlähetystössä, belgialaisessa kirkossa, ranskalaisilla luontokuva-festareilla Champagnen alueella Ranskassa, mutta ennenkaikkea luontokeskuksissa ympäri Suomea. Luontokuvat ovat tärkeä osa luontokeskusten tuottamaa sisältöä niin suomalaisille kuin turisteillekin.

Olen syntynyt ja ikäni asunut Helsingissä, suurimman osan siitä Vuosaaressa, jonka rannat, metsät ja ryteiköt ovat tuttuja ja rakkaita lintujen tarkkailupaikkoja. Kuvaaminen tapahtuu kuitenkin enimmäkseen muualla. En järin liiku Eurooppaa kauemmas. Päätin kuvaajaurani alussa keskittyä oman mantereen lintuihin; yksi elämä ei riitä kaikkien maailman lintujen kuvaamiseen hyvin.

Ja siis kuvaan nimenomaan kaikkia eurooppalaisia lintuja, kaikkina vuodenaikoina, kaikissa puuhissaan, kaikissa puvuissaan. Harvinaisuus ei ole erityinen meriitti, vaikka sellaisen kohtaaminen onkin aina jännittävää. Tavoitteena on ollut luoda mahdollisimman kattava lintukuva-arkisto, jonka kuvamyynneillä ammattiluontokuvaaja pystyisi elättämään itsensä.

Arkiston kattavuus on saavutettu kohtalaisen hyvin, mistä osoituksena vuonna 2026 julkaistava englanninkielinen lintuopas Suomessa vieraileville lintumatkailijoille, *Birds of Finland* (Bloomsbury Publishing, UK). Oppaan 600 kuvasta 590 on omiani. Kirjan tekstin on tuottanut kuusamolainen lintuammattilainen, Mikko Oivukka.

Viime vuodet olen keskittynyt kuvaamaan Pohjolassa, erityisesti Norjassa ja Suomen Koillismaalla ja pohjoisessa. Pohjoinen talvi valoineen ja sääolo-suhteineen on pitkään ollut lempivuodenaikani. Silloin valo on parhaimmillaan maagista. Luminen, jäinen maisema tarjoaa selkeitä taustoja ja elementtejä kuviin. Valitettavasti ilmaston nopea muutos on muuttanut talveakin, jopa radikaalisti: syksy jatkuu pitkään, maa pysyy mustana vaikka talvipukuihin vaihtavat linnut ja nisäkkäät ovat jo valkoisia; talvella lämpötilat sahaavat ja aiheuttavat kummallisia lumiolosuhteita; keväät ovat myöhäisiä ja kelit vaihtuvat rajusti, mikä tekee elämästä vieläkin vaikeampaa Pohjolan selviytyjille.

Minulle on kertynyt laaja ja syvälinenkin tietämys tästä omasta alastani. Se ei rajoitu pelkästään lintuihin; olen seurannut laajempaa eurooppalaista luonto- ja villieläinvalokuvauskuvausgenreä vuosikymmenten ajan ja näkemykseni luontovalokuvauksesta taidemuotona on kehittynyt. Idea, aitous, omaperäisyys. Visuaalisuus, ilmaisu, pätevyys. Nämä ovat elementtejä, joita etsin niin omiin töihini kuin muidenkin töistä, mutta se, mikä nostaa yhden joukosta ylitse muiden, on aina hieman mysteeri.

Valo, sisältö, sommittelu, tausta, kuvakulma ovat olennaisia rakennuspalikoita hyvälle kuvalle, jolla on tarina kerrottavanaan hetkestä linnun elämässä. Valokuvaus luonnossa villinä ja vapaana elävien kohteiden kanssa on loputon ja inspiroiva haaste.

Julkaisen kuvia säännöllisesti facebook- ja instagram-tililläni:

www.facebook.com/markusvaresvuphotography, Instagram: markusvaresvuo